

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Факультет інженерії машин, споруд та технологій
назва факультету
Кафедра вищої математики
назва кафедри

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

 Лещук Р.Я.

« » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Математичне моделювання технологічних процесів харчової промисловості»

назва дисципліни

Галузь знань	<u>18 «Виробництво та технології»</u> (шифр і назва галузі знань)
Рівень вищої освіти	<u>Магістр</u> (назва)
Спеціальність	<u>181 «Харчові технології»</u> (назва)
Освітня програма	<u>ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ» Другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 181 ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ</u> (шифр і назва)
Спеціалізація	_____ (назва)
Галузь знань Вид дисципліни	<u>18 «Виробництво та технології» вибіркова</u> (обов'язкова / вибіркова)

Тернопіль
2021

Робоча програма з навчальної дисципліни **«Математичне моделювання технологічних процесів харчової промисловості»**

(назва дисципліни)

для студентів факультету інженерії машин, споруд та технологій

Розробники:

К.Т.Н., доцент

(Посада, науковий ступінь та вчене звання)

(Підпис)

Романюк Л.А.

(Ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри

Вищої математики

(Назва)

Протокол № 1 від 26 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

(Підпис)

Шелестовський Б.Г.

(Прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК факультету

Протокол №1 від 31 серпня 2021 р.

Голова НМК

(Підпис)

Бабій А.В.

(Прізвище та ініціали)

Робоча програма погоджена:

Спеціальність:

181 «Харчові технології»

(шифр і назва)

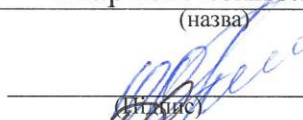
Освітня програма

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Харчові технології»

(назва)

Завідувач випускової кафедри

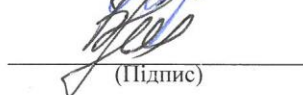

(Підпис)

Покотило О. С.

(Прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(Підпис)

Бейко Л. А.

(Прізвище та ініціали)

1. Структура навчальної дисципліни

Показник	Всього годин
	Денна форма навчання
Кількість кредитів/годин	4/120
Аудиторні заняття, год.	42
Самостійна робота, год.	78
Аудиторні заняття:	
- лекції, год.	14
- лабораторні заняття, год.	-
- практичні заняття, год.	28
- семінарські заняття, год.	-
Самостійна робота:	
підготовка до лабораторних (практичних семінарських) занять	67
опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	-
виконання контрольних завдання	-
виконання індивідуальних завдань	-
виконання курсових проектів (робіт)	-
підготовка та складання заліків, екзаменів, контрольних робіт, рефератів, есе, тестування	11
Екзамен	-
Залік	+

Частка годин самостійної роботи студента:
денна форма навчання – 65,0%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Математичне моделювання технологічних процесів харчової промисловості» є формування системи теоретичних і практичних знань з фізико-математичного моделювання, крайових задач математичної фізики, диференціальних рівнянь з частинними похідними.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

Основним завданням вивчення дисципліни є оволодіння студентами необхідним математичним апаратом, який допомагає складати фізико-математичні моделі технологічних процесів харчової промисловості, пов'язані з подальшою діяльністю фахівців, вивчати такі моделі, інтерпретувати відповідно здобуті результати.

За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

- застосовувати спеціальне обладнання, сучасні методи та інструменти, у тому числі математичне і комп'ютерне моделювання для розв'язання

- складних задач у харчових технологіях;
- мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері харчових технологій, зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у магістрів:

– **інтегральних компетентностей:**

здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері харчових технологій.

- **загальних компетентностей (ЗК):**

ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні;

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

– **спеціальних (фахові, предметні) компетентностей (СК):**

СК 1. Здатність обирати та застосовувати спеціалізоване лабораторне і технологічне обладнання та прилади, науково-обґрунтовані методи та програмне забезпечення для проведення наукових досліджень у сфері харчових технологій;

СК 2. Здатність планувати і виконувати наукові дослідження з урахуванням світових тенденцій науково-технічного розвитку галузі;

СК 5. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень і проектів.

У результаті вивчення дисципліни повинні бути забезпечені **обов'язкові програмні результати навчання:**

РН 3. Застосовувати спеціальне обладнання, сучасні методи та інструменти, у тому числі математичне і комп'ютерне моделювання для розв'язання складних задач у харчових технологіях.

РН 7. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері харчових технологій, зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Лекційні заняття

№ з/п	Тема та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
	10 семестр		
1	Тема. Принципи моделювання. Загальний порядок складання моделей. Методи математичного опису об'єкту. Аналітичні методи моделювання. Термодинамічний метод опису систем. Феноменологічний метод опису систем.	2	1
2	Тема. Експериментальні методи моделювання. Експериментально аналітичний метод моделювання.	2	0,5

3	Тема. Моделювання механічних процесів перемішування, здрібнювання, формоутворення.	2	0,5
4	Тема. Основні фізичні закони та методи моделювання теплообмінних процесів Моделювання динаміки нагрівання та охолодження.	2	1
5	Тема. Моделювання процесу варення, жарення. Моделювання процесів радіаційного нагрівання, охолодження та заморожування.	2	1
6	Тема. Основні масообмінні процеси харчових технологій та методи моделювання, моделювання процесу вилуговування, адсорбції. Моделювання процесу сушіння.	2	1
7	Тема. Основні закони хімічної кінетики та методи моделювання хімічних реакцій. Основні закони біохімічної кінетики та методи моделювання біохімічних реакцій.	2	1
	Разом	14	6

3.2. Практичні заняття

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
	10 семестр		
1	Тема. Принципи моделювання. Загальний порядок складання моделей. Методи математичного опису об'єкту	2	0,25
2	Тема. Аналітичні методи моделювання Термодинамічний метод опису систем. Феноменологічний метод опису систем	2	0,25
3	Тема. Експериментальні методи моделювання Експериментально аналітичний метод моделювання	2	0,5
4	Тема. Моделювання механічних процесів перемішування, здрібнювання, формоутворення	2	0,5
5	Тема. Основні фізичні закони та методи моделювання теплообмінних процесів	2	0,5
6	Тема. Моделювання динаміки нагрівання та охолодження	2	0,5
7	Тема. Моделювання процесу варення, жарення	2	0,5
8	Тема. Моделювання процесів радіаційного нагрівання, охолодження та заморожування	2	0,25
9	Тема. Основні масообмінні процеси харчових технологій та методи моделювання	2	0,25
10	Тема. Моделювання процесу вилуговування, адсорбції	2	0,5
11	Тема. Моделювання процесу сушіння	2	0,5
12	Тема. Основні закони хімічної кінетики	2	0,5
13	Тема. Методи моделювання хімічних реакцій	2	0,5
14	Тема. Основні закони біохімічної кінетики та методи моделювання біохімічних реакцій	2	0,5
	Разом	28	6

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
10 семестр			
1	Опрацювання матеріалу лекції № 1. Підготовка до практичного заняття № 1.	6	8
2	Підготовка до практичного заняття № 2.	4	8
3	Опрацювання матеріалу лекції № 2. Підготовка до практичного заняття № 3.	6	8
4	Підготовка до практичного заняття № 4.	4	8
5	Опрацювання матеріалу лекції № 3. Підготовка до практичного заняття № 5.	6	8
6	Підготовка до практичного заняття № 6.	4	8
7	Опрацювання матеріалу лекції № 4. Підготовка до практичного заняття № 7.	6	7
8	Підготовка до практичного заняття № 8.	3	8
9	Опрацювання матеріалу лекції № 5. Підготовка до практичного заняття № 9.	6	7
10	Підготовка до практичного заняття № 10.	3	7
11	Опрацювання матеріалу лекції № 6. Підготовка до практичного заняття № 11.	6	8
12	Підготовка до практичного заняття № 12.	3	7
13	Опрацювання матеріалу лекції № 7. Підготовка до практичного заняття № 13.	6	8
14	Підготовка до практичного заняття № 14.	4	8
	Разом	67	108

4. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

10 семестр

Форма підсумкового семестрового контролю – залік

Модуль 1		Модуль 2		Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота		Аудиторна та самостійна робота			
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота	Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		
15	20	20	20	25	100
№ лекції	Вид робіт	№ лекції	Вид робіт		
Лекція 1	Пр. роб. №1	Лекція 4	Пр. роб. №7		
Лекція 2	Пр. роб. №2	Лекція 5	Пр. роб. №8		
Лекція 3	Пр. роб. №3	Лекція 6	Пр. роб. №9		
	Пр. роб. №4	Лекція 7	Пр. роб. №10		
	Пр. роб. №5		Пр. роб. №11		
	Пр. роб. №6		Пр. роб. №12		
			Пр. роб. №13		
			Пр. роб. №14		

5. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронне навчання в ТНТУ <https://dl.tntu.edu.ua/content.php?cid=97316>
2. Навчальний посібник із фахової підготовки студентів інженерних спеціальностей в курсі вищої математики (частина 2: інтегральне числення функцій однієї змінної, звичайні диференціальні рівняння) / уклад. Б.Г.Шелестовський, Л.В.Фурсевич, Г.В.Габрусєв. – Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2010.-117 с.
3. Рівняння математичної фізики : навч. посіб. / Л.В. Курпа, Г.Б. Лінник. – Харків: Вид-во «Підручник НТУ «ХП», 2011. – 312 с.

6. Рекомендована література

Базова

1. Потапов В.О. Моделювання технологічних процесів харчових виробництв. Навчальний посібник: - Х.: ХДУХТ, 2008 – 148 с.
2. Радченко С.Г. Особенности использования статистической методологии в моделировании сложных систем и процессов // Вісник Харк. нац. техн. ун-ту сільського госп-ва ім. Петра Василенка. – 2008. – Вип. 68. – С. 249-252.
3. Берник П.С., Стоцко З.А., Паламарчук І.П., Яськов В.В. Механічні процеси і обладнання переробного та харчового виробництва – Львів: Вид-во. Нац. Ун-т Львівська політехніка, 2004. – 336 с.
4. Федоткин И.М. Математическое моделирование технологических процессов – К.: Техніка, 2002. – 407 с.
5. Поперечний А. М., Потапов В. О., Корнійчук В. Г. Моделювання процесів та обладнання харчових виробництв. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 312 с.

Допоміжна

1. Abdelrabim, K. A., H. S. Ramaswamy, S. Grabowski, and M. Marcotte. 1995. Dimensionless correlations for the fastest particle flow in a pilot scale aseptic processing system. *Lebensm. Wiss. Technol.* 28(1):43~9. MATHEMATICAL MODEL FOR HTST STERILIZATION 1229
2. Almonacid-Merino, S. F., R. Simpson, and J. A. Torres. 1993. Time-variable retort temperature profiles for cylindrical cans: batch process time, energy consumption, and quality retention mode!. *J. Food Process Eng.* 16:271-287.
3. Astrom, A., and G. Bark. 1994. Heat transfer between fluid and particles in aseptic processing. *J. Food Eng.* 21:97-125.
4. Awuah, G. B., H. S. Ramaswamy, and B. K. Simpson. 1993. Surface heat transfer coefficients associated with heating of food particles in CMC solutions. *J. Food Process Eng.* 16:39-57.
5. Balasubramaniam, V. M., and S. K. Sastry. 1994. Liquid-to-particle convective heat transfer in non-Newtonian carrier medium during continuous flow. *J. Food Eng.* 23(2):169-187.
6. Ball, C. O., and F. C. W. Olson. 1957. *Sterilization in food technology.* McGraw-Hill, New York.
7. Brown, K. L., C. A. Ayres, J. E. Gaze, and M. E. Newman. 1984. Thermal destruction of bacterial spores immobilized in food/alginate particles. *Food Microbio!* 1:187-198.

8. Canuto, C., M. Y. Hussaini, A. Quateroni, and T. A. Zang. 1988. Spectral methods in fluid dynamics. Springer Series in Computer Physics. Springer-Verlag, New York.
9. Chandarana, D. I., and A. Gavin. 1989. Establishing thermal processes for heterogenous foods to be processed aseptically: a theoretical comparison of process development methods. J. Food Sci. 54(1):198-204.
10. Chandarana, D. I., A. Gavin, and F. W. Wheaton. 1989. Simulation of parameters for modeling aseptic processing of foods containing particulates. Food Technol. 43(3): 137-143.

7. Інформаційні ресурси

1. Електронне навчання в ТНТУ <https://dl.tntu.edu.ua/content.php?cid=97316>
2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua>
3. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка. URL:
<http://korolenko.kharkov.com>

